

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Aleše Sabola a Milana Podhrázkého, ve věci žalobce: **P. Č.**, zastoupen JUDr. Dušanem Sulitkou, Ph.D., advokátem se sídlem Nové sady 996/25, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 8. 2019, čj. 54 Ad 5/2019-62, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 190/2019,

t a k t o :

- I. Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Tomáš Langášek **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 Ads 190/2019.
- II. Návrh na vyloučení soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Petra Průchy z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 Ads 190/2019 **s e o d m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce ve věci výše uvedené namítl podjatost soudců Nejvyššího správního soudu JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Petra Průchy. Z podání ze dne 20. 10. 2019, které není příliš srozumitelné, lze pak dovodit, že důvod podjatosti uvedených soudců spatřuje v jejich rozhodování či procesních postupech v jiných věcech žalobce, popř. v prodlevách soudu v rozhodování o návrzích žalobce. Namítá rovněž, že JUDr. Tomáš Langášek v minulosti působil na Ústavním soudu. Protože se žalobce soudní cestou po Ústavním soudu domáhal poskytnutí informací, má tento soudce k žalobci negativní vztah.

[2] K námitce se vyjádřil soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Tomáš Langášek s tím, že nemá žádný vztah k věci ani k účastníkům řízení a necítí se být podjatým. Pokud jako generální sekretář Ústavního soudu vyřizoval žádosti žalobce o poskytnutí informací, nesouvisel takový postup s nyní projednávanou věcí.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Jakkoli žalobce svou námitkou míří i proti soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Petru Průchovi, je třeba ji primárně vztáhnout k zákonnému soudci v dané věci, tj. v daném případě vůči soudci JUDr. Tomášovi Langáškov. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že účastník řízení může namítat podjatost pouze u toho soudce, který bude v jeho věci rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, čj. Nao 103/2008-79). JUDr. Petr Průcha od 1. 1. 2020 s ohledem na uplynutí funkčního období soudce soudcem Nejvyššího správního soudu není, další vypořádání námítky se tedy vztahuje k JUDr. Tomášovi Langáškov.

[5] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[8] Reálné pochybnosti o podjatosti namítaného soudce tak s ohledem na výše uvedené může vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobce týkající se jeho vztahu k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout

pokračování

v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobce.

[9] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování v jiných, souvisejících či nesouvisejících, věcech proto nemůže vést k jeho vyloučení, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost. Nesouhlas žalobce s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při posuzování podjatosti irelevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nesprávnosti dřívějšího rozhodnutí či procesního postupu správního soudu. Rovněž nemůže obstát poukaz na vyřizování žádostí o poskytnutí informace JUDr. Langáškem na pozici generálního sekretáře Ústavního soudu. Tato správní činnost nijak nesouvisí s nyní projednávanou věcí, nelze proto dovodit, že by se uvedený soudce podílel na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. Z okolností nastíněných žalobcem se pak nepodává nepřátelský vztah soudce k žalobci.

[10] Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Tomáš Langášek byl vyloučen z projednání a rozhodnutí shora uvedené věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

[11] Jak je uvedeno výše, JUDr. Petr Průcha soudcem Nejvyššího správního soudu od 1. 1. 2020 není, což je pro rozhodnutí o námitce podjatosti neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení. Návrh žalobce na vyloučení tohoto soudce z projednávání a rozhodování věci proto Nejvyšší správní soud odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. ledna 2020

Petr Mikeš
předseda senátu